

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1984-1985

---

16 JULI 1985

Voorstel van wet houdende aanvulling van artikel 66 van de gemeentewet met het oog op de regeling van de bijstand aan leden van de gemeenteraad die ingevolge een lichaamsgebrek in de onmogelijkheid verkeren hun mandaat ten volle te vervullen

VERSLAG

**NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER VANDENHAUTE**

Het voorgelegde voorstel van wet heeft tot doel de gehandicapte gemeenteraadsleden de mogelijkheid te bieden hun mandaat ten volle en in volstrekte onafhankelijkheid uit te oefenen.

Om die reden wordt dan ook voorgesteld aan artikel 66 van de gemeentewet, dat de stemming regelt in de gemeenteraad, een paragraaf toe te voegen waardoor de gehandicapte mandataris in staat gesteld wordt zich te laten bijstaan door een vertrouwenspersoon naar keuze die niet tot de raad behoort.

De indieners leggen er, in de toelichting bij het voorstel van wet, de nadruk op dat de vertrouwenspersoon geen

---

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : de heren Paque, voorzitter; Adriaensens, De Baere, De Kerpel, Flagothier, Geldolf, Gerits, J. Gillet, Grosjean, Hubin, Luyten, Mouton, Mevr. Panneels-Van Baelen, de heren E. Peetermans, T. Toussaint, Vandermarliere, Vandezande, Van Herreweghe, Van houtte, Van Rompaey, Wintgens en Vandenhaute, verslaggever.

Plaatsvervangers : de heren du Monceau de Bergendal, Kenens, Péciaux en Van In.

R. A 13101

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

775 (1984-1985) N° 1 : Voorstel van wet.

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1984-1985

---

16 JUILLET 1985

Proposition de loi complétant l'article 66 de la loi communale en vue de régler l'assistance aux membres du conseil communal qui, par suite d'une déficience physique, sont dans l'impossibilité d'exercer pleinement leur mandat

RAPPORT

**FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'INTERIEUR
PAR M. VANDENHAUTE**

La présente proposition de loi a pour but de donner aux membres handicapés du conseil communal la possibilité d'exercer pleinement leur mandat et en toute indépendance.

C'est pour cette raison que nous proposons de compléter l'article 66 de la loi communale, qui règle le vote au sein du conseil communal, par un paragraphe autorisant le mandataire handicapé à se faire assister par une personne de confiance de son choix, qui ne fait pas partie du conseil.

Dans les développements de leur proposition de loi, les auteurs mettent l'accent sur le fait que la personne de con-

---

Ont participé aux travaux de la Commission :

Membres effectifs : MM. Paque, président; Adriaensens, De Baere, De Kerpel, Flagothier, Geldolf, Gerits, J. Gillet, Grosjean, Hubin, Luyten, Mouton, Mme Panneels-Van Baelen, MM. E. Peetermans, T. Toussaint, Vandermarliere, Vandezande, Van Herreweghe, Van houtte, Van Rompaey, Wintgens et Vandenhaute, rapporteur.

Membres suppléants : MM. du Monceau de Bergendal, Kenens, Péciaux et Van In.

R. A 13101

Voir :

Document du Sénat :

775 (1984-1985) N° 1 : Proposition de loi.

andere taak heeft dan het uitbrengen van de stem van de mandataris en het eventueel bijstaan van deze in het lezen van de nodige documenten.

Alle leden van de Commissie staan positief tegenover het voorstel en loven dit wetgevend initiatief.

Vooraleer echter tot een consensus te komen worden de volgende problemen in bespreking gebracht :

1. De graad van de handicap

De vraag wordt gesteld of het niet aangewezen is, om, in een eerste fase, uitsluitend te legifereren ten gunste van welbepaalde categorieën van gehandicapten.

Er wordt inderdaad opgemerkt dat bepaalde handicaps de betrokkenen, hoe dan ook, zullen verhinderen zitting te nemen in een gemeenteraad.

In dat verband wordt trouwens de vraag gesteld naar bepaalde « technische » moeilijkheden bij het besproken probleem : dient b.v. de gebarentaal van een doofstomme « vertaald » te worden door een beëdigde vertaler ?

Meerdere leden zijn de mening toegedaan dat een duidelijke omschrijving van het begrip « lichamelijke handicap » dient gegeven te worden. Dit slaat zowel op de graad van de handicap als op het al dan niet definitief karakter ervan.

Tevens dient een instantie aangewezen te worden die bevoegd is om deze handicap vast te stellen.

Uiteindelijk beslist de Commissie de bepalingen van het wetsvoorstel uitsluitend van toepassing te verklaren op de visuele gehandicapten. Uit de praktijk blijkt inderdaad dat bijna uitsluitend de blinden de nagestreefde bijstand behoeven voor de uitoefening van hun politiek mandaat.

2. Dient de vertrouwenspersoon al dan niet tot de raad te behoren ?

Verscheidene leden stellen voor, wat de keuze van de vertrouwenspersoon betreft, dat de gehandicapte zich zou beperken tot de leden van de gemeenteraad of hun plaatsvervangers.

Hiertegen wordt geargumenteed dat, enerzijds, een lid van de gemeenteraad te allen tijde een beroep kan doen op een collega en dat, anderzijds, de gehandicapte over de totale keuzevrijheid moet kunnen beschikken om de persoon die zijn vertrouwen geniet, aan te wijzen.

Het is trouwens goed mogelijk dat het gehandicapte raadslid niet over fractiegenoten beschikt noch over plaatsvervangers; daarenboven bestaat er altijd een kans dat het betrokken raadslid persoonlijk onvoldoende vertrouwen heeft in zijn collega's of in de plaatsvervangers van zijn fractie.

Tevens wordt opgemerkt dat het raadslid dat zou worden aangewezen als vertrouwenspersoon, in feite over een grotere bevoegdheid, en al dan niet invloed, zou beschikken dan de andere raadsliden. Dit is nog meer het geval indien de ver-

fiance n'aura d'autre tâche que de concrétiser le vote du mandataire et, éventuellement, de l'assister dans la lecture des documents nécessaires.

Tous les membres de la Commission sont favorables à la proposition et louent cette initiative législative.

Toutefois, avant de parvenir à un consensus, ont été abordés les problèmes suivants :

1. Le degré du handicap

La question a été posée de savoir s'il ne serait pas indiqué, dans une première phase, de légiférer exclusivement en faveur de catégories bien déterminées de handicapés.

On fait en effet remarquer que certains handicaps empêcheront de toute manière les intéressés de siéger dans un conseil communal.

A ce propos est d'ailleurs soulevée la question de certaines difficultés techniques inhérentes au problème en discussion : faut-il par exemple que le langage gestuel d'un sourd-muet soit « traduit » par un traducteur assermenté ?

Plusieurs membres sont d'avis qu'il y a lieu de donner une définition précise de la notion de « handicap physique ». Cette notion porte aussi bien sur le degré du handicap que sur son caractère définitif ou non.

Il y a également lieu de désigner une instance compétente pour déterminer ce handicap.

Enfin, la Commission décide de déclarer les dispositions de la proposition de loi applicable exclusivement aux handicapés visuels. La pratique montre en effet que ce sont quasi exclusivement les aveugles qui ont besoin de l'assistance visée pour l'exercice de leur mandat politique.

2. La personne de confiance doit-elle faire partie du conseil ?

Plusieurs membres proposent que le conseiller se limite, pour ce qui est du choix de la personne de confiance, aux conseillers communaux et à leurs suppléants.

On y oppose qu'un conseiller communal peut à tout moment faire appel à un collègue et que d'autre part, le handicapé doit pouvoir choisir en toute liberté la personne qui bénéficie de sa confiance.

Il se peut d'ailleurs que le conseiller handicapé soit le représentant de son groupe et qu'il n'ait pas de suppléant; il se peut aussi, en outre, que le conseiller en question n'ait personnellement pas assez confiance en ses collègues ou dans les suppléants de son groupe.

D'autre part, on fait observer que le conseiller qui serait choisi comme personne de confiance disposerait d'une compétence et éventuellement d'une influence supérieure à celle des autres conseillers. Tel serait davantage le cas si la

trouwenspersoon een plaatsvervangend raadslid zou zijn; deze zou inderdaad over een aanzienlijk voordeel beschikken ten opzichte van andere kandidaten bij de eerstvolgende verkiezingen.

Uiteindelijk wordt aangenomen dat het gehandicapte raadslid zich kan laten bijstaan door een vertrouwenspersoon naar keuze die niet tot de raad behoort.

3. Continuïteit

Verscheidene leden van de Commissie zijn de mening toegedaan dat de aanwijzing van de vertrouwenspersoon een definitief karakter dient te bezitten.

Anderen wensen de mogelijkheid voor het gehandicapte raadslid open te laten om een andere vertrouwenspersoon aan te wijzen zo de oorspronkelijke vertrouwenspersoon ofwel het vertrouwen van het lid verliest of het niet meer in staat zou zijn de gevraagde bijstand te verlenen.

De Commissie is het er in elk geval over eens dat er een continuïteit nagestreefd dient te worden; het gaat inderdaad niet op dat men zich, per materie of per raadzitting, door een andere vertrouwenspersoon zou laten bijstaan. Dit zou het gehandicapte raadslid meer prerogatieven bezorgen dan zijn collega's.

Verscheidene leden leggen er daarenboven de nadruk op dat de bijstand louter technisch dient te zijn en in geen geval inhoudelijk. De toelichting bij het wetsvoorstel gaat trouwens in die richting.

4. Procedure

De vraag wordt gesteld aan welke voorwaarden de vertrouwenspersoon dient te voldoen om aangewezen te kunnen worden door het gehandicapte raadslid.

De Commissie is het erover eens dat de door de gemeentewet en door de gemeentekieswet voor elk gemeenteraadslid bepaalde verbodsbepalingen, onverenigbaarheden, voorwaarden voor verkiesbaarheid en regeling van geschillen dien-aangaande, van toepassing zijn op de vertrouwenspersoon. Het is duidelijk dat deze verbodsbepalingen, onverenigbaarheden enz., slaan op de verhouding tussen de vertrouwenspersoon en de andere raadsleden; het blijft derhalve mogelijk dat het betrokken raadslid zich laat bijstaan door zijn echtgenoot of echtgenote.

Een echtgenoot of echtgenote van een ander raadslid kan echter niet aangewezen worden als vertrouwenspersoon.

Tevens gaat de Commissie ermee akkoord dat de aanwijzing van de vertrouwenspersoon uitsluitend tot de bevoegdheid van het raadslid behoort. Mededeling van deze aanwijzing wordt gericht tot de burgemeester, die, na onderzoek, dit gemotiveerd voorstel van het raadslid meedeelt aan de gemeenteraad die hiervan akte neemt.

Men is het erover eens dat de aanwijzing in geen geval om politieke of andere subjectieve redenen geweigerd kan worden.

personne de confiance était un suppléant; celui-ci serait en effet sensiblement avantagé par rapport à d'autres candidats lors des premières élections à venir.

Finalement la Commission a admis le principe selon lequel le conseiller handicapé peut se faire assister d'une personne de confiance choisie en dehors du conseil.

3. Continuité

Plusieurs commissaires estiment que la désignation de la personne de confiance doit avoir un caractère définitif.

D'autres souhaitent que le conseiller handicapé ait la possibilité de désigner une autre personne au cas où la première ne jouirait plus de sa confiance ou ne serait plus à même de fournir l'assistance demandée.

La Commission est, en tout cas, d'accord pour dire qu'il faut veiller à assurer une continuité; il ne conviendrait pas en effet de se faire assister par une personne de confiance différente par matière ou par séance du conseil. Le conseiller handicapé disposerait, dans pareil cas, de prérogatives plus importantes que ses collègues.

Plusieurs membres insistent également sur le fait que l'assistance doit être purement technique et ne doit en aucun cas porter sur le fond. Les développements de la proposition de loi vont d'ailleurs en ce sens.

4. Procédure

La question a été posée de savoir à quelles conditions la personne de confiance doit répondre pour être désignée par le conseiller handicapé.

La Commission admet que les interdictions, incompatibilités, conditions d'éligibilité et modalités de règlement de conflits en la matière, prévues pour chaque conseiller, par la loi électorale communale, s'appliquent à la personne de confiance. Il est évident que ces interdictions, incompatibilités, etc., concernent la relation entre la personne de confiance et les autres conseillers; le conseiller en question peut, dès lors, se faire assister par son conjoint.

Le conjoint d'un autre conseiller ne peut toutefois pas être désigné en tant que personne de confiance.

La Commission est également d'accord pour considérer que la désignation d'une personne de confiance est de la compétence exclusive du conseiller. Notification de cette désignation est faite au bourgmestre qui, après examen, communique cette proposition motivée du conseiller au conseil communal, qui prend acte.

Il est aussi admis que la désignation ne peut en aucun cas être refusée pour des raisons politiques ou subjectives.

Na deze bespreking verklaart de Commissie zich, bij eenparigheid van de 16 aanwezige leden, akkoord met een tekst die bij dit verslag wordt gevoegd als tekst aangenomen door de Commissie.

Dit verslag wordt goedgekeurd bij eenparigheid van de 16 aanwezige leden.

De Verslaggever,
J. VANDENHAUTE.

De Voorzitter,
G. PAQUE.

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

ENIG ARTIKEL

Aan artikel 66 van de gemeentewet wordt een tweede paragraaf toegevoegd, luidende :

« § 2. Ieder lid van een gemeenteraad dat wegens blindheid in de onmogelijkheid verkeert zijn mandaat ten volle te vervullen, kan zich laten bijstaan door een vertrouwenspersoon naar keuze, aangewezen buiten de gemeenteraad.

De burgemeester deelt het met redenen omkleed voorstel van het gemeenteraadslid, bedoeld in het eerste lid, mee aan de gemeenteraad, die er akte van neemt.

De verbodsbepalingen, onverenigbaarheden, voorwaarden om verkozen te worden waarin deze wet en de gemeentekieswet voorzien voor ieder gemeenteraadslid, evenals de regels voor het beslechten van geschillen die daarop betrekking hebben, zijn van overeenkomstige toepassing op de vertrouwenspersoon.

De door de vertrouwenspersoon verleende bijstand slaat zowel op het bijwonen van de vergaderingen van de gemeenteraad en van de gemeenteraadscommissies, als op de inzage in akten en stukken van de administratie. De vertrouwenspersoon kan ook deelnemen aan de besloten vergaderingen en aan de geheime stemming waar de betreffende mandataris aanwezig is.

Alvorens zijn opdracht aan te vatten, legt de vertrouwenspersoon in de handen van de voorzitter van de raad een belofte van geheimhouding af, waarvan de formule door de Koning wordt vastgesteld.

Verbreking van de belofte van geheimhouding wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van 26 tot 2 000 frank of met een van die straffen alleen. »

Au terme de cette discussion, la Commission a adopté à l'unanimité des 16 membres présents un texte qui est joint au rapport comme texte adopté par la Commission.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité des 16 membres présents.

Le Rapporteur,
J. VANDENHAUTE.

Le Président,
G. PAQUE.

TEXTE ADOPTE PAR LA COMMISSION

ARTICLE UNIQUE

L'article 66 de la loi communale est complété par un paragraphe 2 rédigé comme suit :

« § 2. Tout membre d'un conseil communal qui se trouve dans l'impossibilité d'exercer pleinement son mandat parce qu'il est atteint de cécité, peut se faire assister par une personne de confiance de son choix, désignée en dehors du conseil communal.

Le bourgmestre communique au conseil communal, qui en prend acte, la proposition motivée du membre du conseil communal visé à l'alinéa premier.

Les interdictions, incompatibilités, conditions d'éligibilité prévues pour tout conseiller communal par la présente loi et par la loi électorale communale, ainsi que les modalités de règlement des contestations y relatives, sont applicables à la personne de confiance.

L'assistance de la personne de confiance implique qu'elle soit présente aux séances du conseil communal et aux réunions des commissions dudit conseil, et aussi qu'elle prenne connaissance des actes et documents de l'administration. Elle peut en plus participer aux séances à huis clos et au scrutin secret en présence du mandataire qu'elle assiste.

Avant d'entamer sa mission, la personne de confiance prête, entre les mains du président du conseil, un serment par lequel elle s'engage au secret et dont le Roi arrête la formule.

La violation du serment obligeant au secret est punie d'un emprisonnement de huit jours à trois mois et d'une amende de 26 à 2 000 francs, ou d'une de ces peines seulement. »